D. O. M.

QUÆSTIO MEDICO-CHIRURGICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS mané discutienda in Scholis Medicorum, die Martis, primâ mensis Martii anni M. DCC. XLVI.

M. JACOBO TRANT, è Regiâ Scientiarum Academiâ, Doctore Medico Auctore; LUDOVICO-RENATO MARTEAU, Doctore Medico, Præside.

An ad extrahendum è vesicâ calculum diversa pro re natâ debeat usurpari Chirurgia?

I.

CHIRURGIA, tertium Medici armamentarium, unde promit opportunum curandis morbis præsidium. Ut autem in ægri salutem vertatur Chirurgi manus, quot & quanta prospicienda sint, atque præcavenda, norûnt illi, qui sciolorum temeritatem cum peritorum artificum judicio conferunt, & facilè dijudicant genuinos hos, spurios illos haberi debere Chirurgos atque appellari. Illud imprimis observandum, quòd, si secandi se se necessitas obtulerit, probè explorandum sit priùs, quânam in parte, imò quonam in ejusdem partis loco secari expediat, quàm ad opus se Chirurgus accingat. Sic in apostemaribus non modò partis affectæ, sed & vicinarum & sæpè dissitarum ratio partium habetur. An non in paronychiâ humor aut refluus, aut æquo copiosiùs stagnans volam manus, carpum, brachium ipsum aperiendum sæpè monet, & ferri crudelitatem cogit persentiscere? Quis nescit in thoracis paracenthesi locum nunc hunc, nunc illum secare oportere? Quid quod vel in ipsâ, quæ quotidie celebratur, phlebotomiâ non levis esse momenti intelligitur, quis detrahendi sanguinis locus potissimum eligatur. Sic mulieris gravidæ saphænam, quemadmodum raro aperiri convenit, ita quandoque expedit. Penes igitur Medicum esto occasionem arripere & aperiendi locum indigitare. Quòd si morbos capitis ritè perpenderis, dices hoc in cranii loco, quàm in illo potiùs adhibendam esse terebram. Est illud ab antiquis observatum, à recentioribus Medicis observatione diu multùmque iteratâ perspectum, quòd in ipso crure, si qua sectio fieri debere indicetur, non solùm interdum ex affectis à morbo primùm musculis, verùm etiam è sedibus remotioribus mali fomitem esse subtrahendum. Dicet fortasse quispiam, an non parti primùm morbo conflictatæ Chirurgi manus debet etiam primùm admoveri? Respondemus. Admoveatur primùm, si visum Medico fuerit: Verùm cum humani corporis textura deprehenditur esse ea, quæ, ut per se varia est, sic diversimodè tractari exigit; non mirum igitur si pro re natâ Medicus imperaverit, quod & in artis medicæ gloriam & in famam artificum, & in generis humani salutem possit redundare; ex iis, quæ superiùs enumeravimus Chirurgiæ exemplis, liquidò constat Chirurgiam debere nunc hoc, nunc illo factitari modo; quòd sicubi locum habet, præsertim in calculo è vesicâ extrahendo.

II.

CALCULUS hominum carnifex, renibus plerumque generatus, vel à solidorum vel à fluidorum, vel ab utroque vitio, per tubulos, quos Anatomicis nuncupare placuit uretheres, in vesicam delabitur. Debetur præ cæteris Fernelio nostro calculi in renibus generandi mechanismus atque ratio, si causa spectetur interna: externa cum necdùm ipsi satis innotuit; nec hodie non innotescat, sic ut in sui saltem suspicionem inducat, sive proficiscatur à globulo plumbeo, sive à stupâ, Chirurgi incuriâ in cathetere relictâ, sive à sagittâ vel ab aliâ quâvis causâ, quam hactenùs nec bellum, nec pax hominum Medicorum oculis dedit esse perspiciendam. Asserimus vesicæ incidendæ locum, tum à sexu desumendum, tum à prægressis præsentibusque morbis eligendum, tum à pinguedine ma-

tieve colligendum, tum à calculi veſicam opprimentis mole atque figurâ deſignandum. Audire mihi videor, qui ſic arguant. Idem morbus eâdem eſt tractandus methodo. Non diffitemur, modò methodus pro ſecandi loco non præpoſterè ſumatur. Cum autem hic de ſectione ad extrahendum è veſicâ calculum loquimur, nullus ſanæ mentis à nobis intelligi velit ſectionem eam cujus ope atque beneficio perperàm credamus, extracto è veſicâ calculo, præſentem ægro medelam afferri; multa ſiquidem prohibent, ne ſectio ad calculum omnino inſtituatur. Quis etenim œconomiæ animalis judex haud imperitus, qui homini, quem antiqui ſilicernium nuncuparunt, annis obſito eam adhibendam eſſe imperaverit Chirurgiam, cujus opem non aliter ſentiat, quàm deperditi ſanguinis inopiâ, & vitæ proindè diſpendio? Quis in febribus malignis, peſtilentialibus; quis in variolis confluentibus febre ſtipatis, quis in lue venereâ in eum graſſatâ modum, unde vitæ præſens impender periculum, eam monuerit Chirurgiam, quæ, morbi ferocioris augendo fetociam, nihil prærer mortem creet? Idem eſto de plurimis aliis caſibus judicium, in quibus à veſicâ ferrum arceri pro re natâ omnino neceſſum eſt. Verùm cùm id unum hic quæratur, an adjunctarum rerum varietas variam poſtulet veſicæ ſectionem? Patet ſecari quidem oportere, ſed locum ſecandi præſertim eligi debere.

III.

VESICA in hypogaſtrio ſita, fundo ſursùm plerumque expanſo, corpore extenſili & collo coagmentatur; ſic tamen ut figuram, diametrumque mutando in urethræ parietes inferiùs abeat atque ad penis extremum uſque protendatur. Veſica è fibrarum muſcularium parùm ordinatâ ſerie, exque tendinoſarum ſtricto ſatis firmoque compingitur ordine. Haud procul à veſicæ collo veſicam ingrediuntur uretheres duo renibus oriundi. Urinam hi, & cum urinâ calculi rudimentum in veſicam devehunt. Rudimentum verò illud quid eſſe quiſpiam ſuſpicetur præter calculum ipſum, cujus nondùm ſatis auctâ mole veſicæ collum nec comprimitur ſatis, ut ponderis incumbentis ſentiri poſſit dolor, nec interim excernendæ præpediatur effluxus urinæ. Nam cùm & calculi pondus jam grandioris facti veſicæ collo innixi non levem corporis partibus inferioribus inferat moleſtiam, quantò majorem non inferioribus modò, ſed ſuperioribus corporis regionibus retentæ præter naturam urinæ noxam creabit exuberantia. 1°. Motus urinæ à renibus ad veſicam affluxuræ retardatur, undè graviſſima conſequuntur incommoda, quod præſentis inſtituti non eſt, ut fuſiùs ſtrictiùſque excutiamus. 2°. Calculo tum pondere, tum figurâ naturæ conamen ad urinæ excretionem prohibente, quid non impendet mali? Hinc Chirurgiæ neceſſitas, ea tamen, quæ Medici judicio debeat obtemperare. Incidendæ veſicæ locum quæris? De hoc loco non tam diſputaverunt fusè, quàm garriverunt inepté quidam, qui chartæ parcere noluerunt. Judicarunt hi veſicam in fundo; exiſtimarunt illi in collo; propugnarunt cæteri in perinæo ad ſcroti latus ſectionem eſſe perficiendam. Ex hoc fonte quot libri, dicam, an ſatyræ emerſerunt? Eſt enim, qui ſectionem ſuprà pubem ſuadeat, ſuadente primùm nec tamen perſuadente Pariſienſi Medico: eſt, qui veſicæ collum aperiri ſic monet, ut ſi non breviot, at ſaltem tutior ſit curatio. Cæteri, hâc præſertim in regione ſic argumentantur. Ad ſcroti latus, in perinæo facta ſectio multos à morbo, ſi quis eſt, periculoſiſſimo liberavit. Quid indè? tacent enim quinam hâc Chirurgiæ ſpecie perierint. Affirmant alii factam ſuprà pubem ſectionem pro ſalutis anchorâ haberi debere. Quid indè, niſi ex hâc demonſtrent Chirurgiâ vel nullos vel pauciſſimos homines interiiſſe. Docet poſt Galliam Anglia, veſicæ collum eſſe præ cæteris partibus incidendum. Quid indè, ſi non ſatis ſuperque pateat hoc Chirurgiæ genus aliquandò eſſe noxium, etiamſi generi humano ſæpiſſimè ſaluberrimum eſſe comperiatur.

IV.

SUPRA pubem veſicæ fundus hoc ſecatur modo. Apertâ primùm cute in lineâ, quam albam vocant, inter muſculos pyramidales, ſi qui ſunt, ad oſſium pubis commiſſuram fit inciſio; dein veſicæ fundus ſcinditur, ex aperto denique loco calculus ſive manu educitur, ſive ferro aliove quovis inſtrumento extrahitur. Hoc cùm rectè fieri contingit, mirum quantùm indè redundet utilitatis Sed ſi fuerit omaſo plus æquo diſtentum abdomen, quæ ſpes operis feliciter exequendi? ſi veſicæ fundus ſuprà oſſa pubis non promi-

neat, si formetur in angulum, quasi trianguli, nec circuli segmentum repræsentet, an non irrito, & periculoso conatu Chirurgi manus admoveretur? Si denique interjectæ duas inter pæritonei laminas glandulæ, eam duritiem molemque nactæ, ut sæpè fit, quàm morbum per se curatu difficillimum nemo non judicaverit, à suscipiendo opere prohibuerint, an hanc Chirurgiæ speciem usurpaveris? Accedit & illud, quòd si injecto quovis liquore vesicæ parietes præter modum distendantur, periculum est, ne aut disrumpantur, aut tonum sic amittant, ut ad urinæ excretionem parùm idonei sint futuri. Cautus igitur esto in eligendo & injiciendo liquore; virium habeatur ratio, vesicæ firmitudo debilitasve probè explorentur, vesica denique ipsa non subitò, sed pedetentim extensioni sui paulatimque assuescat. Vides quot scyllæ, quot charybdes in hoc opere sint vitandæ. Nec sua non etiam habet incommoda encheiresis illa, quâ vesicæ collum inciditur. Operationem vocant lateralem. Nam ut peragatur, musculi secantur, qui si crassiores sunt, & succo, quam par est, turgidiores, quid à sectione factâ plerumque expectandum? inflammatio, febris, copiosissima supuratio; undè morbus diuturnior, & curatio proindè difficilior, quòd in ejusmodi casibus aëris mutationes, error in diætâ, ægrorum hominum diù lecti non patiens inquietudo, Chirurgi spem eludunt. Omitto Chirurgi manum in alium, quàm in eum, quò tetendit scopum, funesto eventu sæpiùs aut impelli, aut deflecti, quod etiam in encheiresi suprà pubem accidisse observatum est. Ad scroti latus in perinæo sectio suos patitur manes, suis quandòque stipatur vitiis, undè mors consequitur. Quis enim nescit urethræ bulbum in hâc Chirurgiâ incidi. Quis ignorat musculos tum erectores, tum acceleratores ab impacto semel ferro irritari. Hinc pronum est intelligi, etiamsi vulneris orificium, extrahendo calculo destinatum, satis amplum patensque à Chirurgo fiat; tamen musculorum irritatorum constrictione minui, atque coarctari. Quòd si justo grandior, aut asper angulosusve fuerit calculus, quis inciso perinæo ægri salutem non maximè periclitari affirmabit? hinc exiturus calculus ex ostio, nunc minori ac proindè contundendo, nunc pati sed dilacerando, numquid non in vulneris labia sic impetit, ut exilissimorum vasorum extrema hiare cogat, & contentum in eorum cavo succum quaquaversùm profundere. Quid indè nascatur mali, lippis, ut aiunt, & tonsoribus haud est incognitum. Est & illud animadvertendum, quòd si vulneris ostium nec extrahendo calculo, mole grandiori, facilem sternat viam; & forcipis ab imperitâ manu sæpiùs intromissi huc illuc temeraria jactatio eandem ferè labem vulneri infligat, quàm prodeuntis calculi auctior intulisset magnitudo, inflammationem accersi, gangrænam invitari, non nisi morte terminandam. Ponamus adhuc quempiam non solum calculo, sed etiam scorbuto laborare; fingamus animo aliquem bubone venereo, & saxeâ scroti duritie conflictatum; intueamur fœminam tum infantis quærentis exitum, tum calculi sui postulantis extractionem, duplici pondere gravatam. Quis æquus rei Medicæ æstimator, his in casibus, urethræ bulbum, per sectionem à scroti latere in perinæo, proscindi non prohibebit?

V.

ERUNT, qui clamitent, nullam ergò vis extrahendi calculi encheiresin institui, cùm undique majus immineat periculi, quàm spes alicubi sanationis affulget? absit: Nulla non encheiresis institui, nulla non Chirurgia debet in usum vocari, quam & ratio suadet, & experientia non temerè repetita usurpandam esse persuadet. Quid igitur est, quamobrem omnes Chirurgiæ species nullo discrimine habueris, vel hac illi non anteposueris? Respondemus: facit vesica, faciunt ambientes vesicam partes, faciunt perstantes adhuc in vicinis locis morbi reliquiæ, facit denique calculi moles aut figura, ut nunc suprà pubem in vesicæ fundo, nunc in collo, nunc in perinæo sectionem ad calculum fieri necessum esse quivis nec Anatomiæ rudis, nec morborum imperitus certò pronuntiaverit. Vesicas enim alias esse præ aliis fortes, esse præ aliis flexiles, & expandi dociles, certissimum esse deprehenditur. Hujusmodi vesicas quoties inveneris, suprà pubem secari jube; nisi aut omentum justo pinguius, aut morbus alius vel ipso truculentior calculo, à suscipiendo deterreat opere. Silemus enim ea, quæ perspecta satis à Medico atque explorata, Chirurgi ferrum à vesicâ monent amoveri, ut properantis lethi gradus possit aliquatenùs retardari. Calculus igitur mole maximus hâc dettrahitor viâ; calculus angulis, iisque acutis

aſper ex hoc educitor exitu. Quid de gravidarum mulierum, partui jam proximarum, fortè cenſebis? an operatio, quam lateralem appellant, an autem ea, quæ magni apparatûs nomine perficitur adhiberi debeat, à quovis quære corporis humani mechanices haud ignaro: negabit ſtatim in inferioribus veſicæ partibus ſectionem eſſe moliendam. Jam ad veſicæ collum progrediamur. Eſt ubi ſectio ſuprà pubem non debet inſtitui, quòd veſicæ fundus nec naturâ, nec etiam arte ſuprà oſſa pubis extuberet, cum interim nec in vicinis, nec in ambientibus locis quidpiam impediat, quominùs hæc Chirurgia feliciter cedat. Eſt ubi veſicæ fundus in conum deſinit formamve triangularem. In primo caſu nihil aggrediendum, in altero nihil expectandum boni à ferri acie, nonniſi vicinas partes læſura. Veſicæ collum igitur ſecetur, hâc tamen lege, ut incidendi, antequàm ad veſicæ collum deveniatur, muſculi non ſint æquo craſſiores; urque in proſtatis, atque adeò in veſicæ collo nullum ſuperſit vitium, à quibuſvis prægreſſis morbis oriundum. Hoc operandi genus inchoavit Gallia, Batavia perfecit, Anglia demùm non ſine felici ſucceſſu abſolvit. Vidit Academia Pariſienſis quam plurimos hujus beneficio Chirurgiæ, priſtinæ valetudini reſtitutos. Stupuit quorumdam hominum invidiam, qui probro vertiſſent Chirurgo, ſi quis eſt, peritiſſimo, quod à latere cum ſecuiſſet, ſemel iterumque mors eſſe conſecuta. Calumniam refellerunt cadavera. Quod ſpectat bulbi ſectionem ad calculum, Galliæ debetur, undè in ultimas terrarum oras ſalubriter eſt propagata. Eſt hæc Chirurgiæ ſpecies ea, quæ numerum hominum eripuit ex orci faucibus vix numerabilem, ſua namque habet commoda, cùm ab alienis ſit incommodis immunis. Non hìc craſſiores ſecantur muſculi: non metus eſt, ne cavum abdominis cœcâ Chirurgi manu lancinetur in ægri perniciem, & artificis opprobrium. Erit fortè, qui objiciat, mirum accidere, quòd, ſalvis ægri rebus, ex bulbi foramine grandior extrahatur calculus, minore verò extracto calculo, miſerè pereat. Hoc quoties accidit, ſectoris potiùs inſcitiæ, quàm Arti imputandum.

Ergò ad extrahendum è veſicâ calculum diverſa pro re natâ debet uſurpari Chirurgia.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Ludovicus Pathiot.

M. Franciſcus - Nicolaus Gautier.

M. Franciſcus Bidault.

M. Joannes - Claudius Munier, Conſiliarius Medicus Regis ordinarius, & domûs Regiæ Invalidorum.

M. Ludovicus - Renatus Marteau, actûs Præſes.

M. Joſephus Lallemant.

M. Achilles-Franciſcus Fontaine, Scholarum Profeſſor.

M. Joannes - Baptiſta Chomel, Medicus Regis ordinarius.

M. Hiacynthus-Theodorus Baron.

Proponebat Pariſiis FLORENTIUS - CAROLUS BELLOT, Abbavillæus, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1746. à ſextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Univerſitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1746.